

Зміст

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Завдання Кримінального кодексу України	9
Стаття 2. Підстава кримінальної відповідальності.	9

Розділ II

ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 3. Законодавство України про кримінальну відповідальність.	9
Стаття 4. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі.	10
Стаття 5. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі.	10
Стаття 6. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінального правопорушення, вчиненого на території України.	11
Стаття 7. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених громадянами України або особами без громадянства за межами України	11
Стаття 8. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених іноземцями або особами без громадянства за межами України	12
Стаття 9. Правові наслідки засудження особи за межами України	12
Стаття 10. Вирішення питання про кримінальну відповідальність осіб, які підлягають кримінальній відповідальності за законодавством іноземної держави і перебувають на території України, та виконання вироків, винесених іноземними судами чи міжнародними судовими установами	12

Розділ III

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЙОГО ВИДИ ТА СТАДІЇ

Стаття 11. Поняття кримінального правопорушення.	13
Стаття 12. Класифікація кримінальних правопорушень.	13
Стаття 13. Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення.	14
Стаття 14. Готування до кримінального правопорушення	14
Стаття 15. Замах на кримінальне правопорушення.	14
Стаття 16. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення	15

Стаття 17. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні	15
---	----

Розділ IV

ОСОБА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ КРИМІНАЛЬНІЙ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ (СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ)

Стаття 18. Суб'єкт кримінального правопорушення	16
Стаття 19. Осудність	17
Стаття 20. Обмежена осудність	17
Стаття 21. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.	17
Стаття 22. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність	17

Розділ V

ВИНА ТА ЇЇ ФОРМИ

Стаття 23. Вина	18
Стаття 24. Умисел і його види	18
Стаття 25. Необережність та її види	19

Розділ VI

СПІВУЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ

Стаття 26. Поняття співучасті	19
Стаття 27. Види співучасників	19
Стаття 28. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією	20
Стаття 29. Кримінальна відповідальність співучасників	21
Стаття 30. Кримінальна відповідальність організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації	21
Стаття 31. Добровільна відмова співучасників	22

Розділ VII

ПОВТОРНІСТЬ, СУКУПНІСТЬ ТА РЕЦИДИВ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Стаття 32. Повторність кримінальних правопорушень	22
Стаття 33. Сукупність кримінальних правопорушень	23
Стаття 34. Рецидив кримінальних правопорушень	23
Стаття 35. Правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень	23

Розділ VIII
ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ
ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ

Стаття 36. Необхідна оборона	23
Стаття 37. Уявна оборона	24
Стаття 38. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення	25
Стаття 39. Крайня необхідність	25
Стаття 40. Фізичний або психічний примус	25
Стаття 41. Виконання наказу або розпорядження	26
Стаття 42. Діяння, пов'язане з ризиком	26
Стаття 43. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації	26
Стаття 43 ¹ . Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України	27

Розділ IX
ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Стаття 44. Правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності	28
Стаття 45. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям	28
Стаття 46. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим	29
Стаття 47. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки	29
Стаття 48. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки	29
Стаття 49. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності	30

Розділ X
ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВИДИ

Стаття 50. Поняття покарання та його мета	31
Стаття 51. Види покарань	31
Стаття 52. Основні та додаткові покарання	32
Стаття 54. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу	33
Стаття 55. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю	33
Стаття 56. Громадські роботи	34

Стаття 57. Виправні роботи	35
Стаття 58. Службові обмеження для військовослужбовців	35
Стаття 59. Конфіскація майна	35
Стаття 60. Арешт	36
Стаття 61. Обмеження волі	36
Стаття 62. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців	36
Стаття 63. Позбавлення волі на певний строк	37
Стаття 64. Довічне позбавлення волі	37

Розділ XI ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ

Стаття 65. Загальні засади призначення покарання	37
Стаття 66. Обставини, які пом'якшують покарання.	38
Стаття 67. Обставини, які обтяжують покарання.	39
Стаття 68. Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті	40
Стаття 69. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом	41
Стаття 69 ¹ . Призначення покарання за наявності обставин, що пом'якшують покарання.	41
Стаття 70. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень	42
Стаття 71. Призначення покарання за сукупністю вироків	42
Стаття 72. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення	43
Стаття 73. Обчислення строків покарання.	44

Розділ XII ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВІДБУВАННЯ

Стаття 74. Звільнення від покарання та його відбування.	44
Стаття 75. Звільнення від відбування покарання з випробуванням	45
Стаття 76. Обов'язки, які покладає суд на особу, звільнену від відбування покарання з випробуванням	46
Стаття 77. Застосування додаткових покарань у разі звільнення від відбування основного покарання з випробуванням	47
Стаття 78. Правові наслідки звільнення від відбування покарання з випробуванням	47
Стаття 79. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років	47

Стаття 80. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.	48
Стаття 81. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.	49
Стаття 82. Заміна покарання або його невідбутої частини більш м'яким	50
Стаття 83. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.	51
Стаття 84. Звільнення від покарання за хворобою	52
Стаття 84 ¹ . Звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу засудженого для обміну як військовополоненого	53
Стаття 85. Звільнення від покарання на підставі закону України про амністію або акта про помилування	53
Стаття 86. Амністія.	53
Стаття 87. Помилування	54

Розділ XIII СУДИМОСТЬ

Стаття 88. Правові наслідки судимості	54
Стаття 89. Строки погашення судимості	55
Стаття 90. Обчислення строків погашення судимості	56
Стаття 91. Зняття судимості.	56

Розділ XIII¹ ОБМЕЖУВАЛЬНІ ЗАХОДИ

Стаття 91 ¹ . Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство	57
---	----

Розділ XIV ІНШІ ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ

Стаття 92. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру.	58
Стаття 93. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру.	58
Стаття 94. Види примусових заходів медичного характеру.	58
Стаття 95. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру	59
Стаття 96. Примусове лікування.	60
Стаття 96 ¹ . Спеціальна конфіскація.	61
Стаття 96 ² . Випадки застосування спеціальної конфіскації.	61

Розділ XIV¹
ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ
ЩОДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Стаття 96 ³ . Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру	63
Стаття 96 ⁴ . Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру	64
Стаття 96 ⁵ . Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру	65
Стаття 96 ⁶ . Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб	65
Стаття 96 ⁷ . Штраф	66
Стаття 96 ⁸ . Конфіскація майна	66
Стаття 96 ⁹ . Ліквідація	66
Стаття 96 ¹⁰ . Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.	67
Стаття 96 ¹¹ . Застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю кримінальних правопорушень	67

Розділ XV
ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
ТА ПОКАРАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ

Стаття 97. Звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру	67
Стаття 98. Види покарань	68
Стаття 99. Штраф	68
Стаття 100. Громадські та виправні роботи	68
Стаття 101. Арешт	69
Стаття 102. Позбавлення волі на певний строк	69
Стаття 103. Призначення покарання	69
Стаття 104. Звільнення від відбування покарання з випробуванням	70
Стаття 105. Звільнення від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру	70
Стаття 106. Звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності	71
Стаття 107. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.	71

Стаття 108. Погашення та зняття судимості.	72
---	----

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Розділ I

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Стаття 109. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади.	73
Стаття 110. Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України.	73
Стаття 110 ¹	74
Стаття 110 ² . Фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу а бо захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України.	74
Стаття 111. Державна зрада.	75
Стаття 111 ¹ . Колабораційна діяльність.	76
Стаття 111 ² . Пособництво державі-агресору.	78
Стаття 112. Посягання на життя державного чи громадського діяча.	78
Стаття 113. Диверсія.	79
Стаття 114. Шпигунство.	79
Стаття 114 ¹ . Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань.	79
Стаття 114 ² . Несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану.	80

Розділ II

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ

Стаття 115. Умисне вбивство.	80
Стаття 116. Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання.	81
Стаття 117. Умисне вбивство матерію своєї новонародженої дитини.	81
Стаття 118. Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення.	82
Стаття 119. Вбивство через необережність.	82

Стаття 120. Доведення до самогубства	82
Стаття 121. Умисне тяжке тілесне ушкодження	82
Стаття 122. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження	83
Стаття 123. Умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне у стані сильного душевного хвилювання	83
Стаття 124. Умисне заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення	83
Стаття 125. Умисне легке тілесне ушкодження	84
Стаття 126. Побої і мордування	84
Стаття 126 ¹ . Домашнє насильство	84
Стаття 127. Каткування	85
Стаття 128. Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження	86
Стаття 129. Погроза вбивством	86
Стаття 130. Зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби	86
Стаття 131. Неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби	86
Стаття 132. Розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби	87
Стаття 133. Зараження венеричною хворобою	87
Стаття 134. Незаконне проведення абортів або стерилізації	88
Стаття 135. Залишення в небезпеці	88
Стаття 136. Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані	89
Стаття 137. Неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей	89
Стаття 138. Незаконна лікувальна діяльність	90
Стаття 139. Ненадання допомоги хворому медичним працівником	90
Стаття 140. Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником	90
Стаття 141. Порушення прав пацієнта	90
Стаття 142. Незаконне проведення дослідів над людиною	91
Стаття 143. Порушення встановленого законом порядку трансплантації анатомічних матеріалів людини	91
Стаття 144. Насильницьке донорство	92

Стаття 145. Незаконне розголошення лікарської таємниці	92
--	----

**Розділ III
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВОЛІ, ЧЕСТІ
ТА ГІДНОСТІ ОСОБИ**

Стаття 146. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини.	93
Стаття 146 ¹ . Насильницьке зникнення	93
Стаття 147. Захоплення заручників	93
Стаття 148. Підміна дитини.	94
Стаття 149. Торгівля людьми.	94
Стаття 150. Експлуатація дітей.	95
Стаття 150 ¹ . Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом . .	95
Стаття 151. Незаконне поміщення в заклад з надання психіатричної допомоги.	96
Стаття 151 ¹	96
Стаття 151 ² . Примушування до шлюбу	96

**Розділ IV
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ
ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ**

Стаття 152. Зґвалтування	97
Стаття 153. Сексуальне насильство	98
Стаття 154. Примушування до вступу в статевий зв'язок	98
Стаття 155. Вчинення дій сексуального характеру з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку.	99
Стаття 156. Розбещення неповнолітніх	99
Стаття 156 ¹ . Домагання дитини для сексуальних цілей	100

**Розділ V
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВИБОРЧИХ, ТРУДОВИХ
ТА ІНШИХ ОСОБИСТИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА**

Стаття 157. Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії референдуму чи діяльності офіційного спостерігача.	101
Стаття 158. Надання неправдивих відомостей до органу ведення Державного реєстру виборців або інше несанкціоноване втручання в роботу Державного реєстру виборців	102
Стаття 158 ¹ . Незаконне використання виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі, голосування виборцем, учасником референдуму більше одного разу, викрадення, пошкодження, приховування або знищення	

виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі.	103
Стаття 158 ² . Незаконне знищення або пошкодження виборчої документації або документації референдуму	104
Стаття 158 ³ . Фальсифікація, підроблення, викрадення, пошкодження або знищення виборчої документації, документації референдуму, викрадення, пошкодження, приховування, знищення печатки виборчої комісії, комісії референдуму, виборчої скриньки, списку виборців чи учасників референдуму.	104
Стаття 159. Порушення таємниці голосування	105
Стаття 159 ¹ . Порушення порядку фінансування політичної партії, передвиборної агітації чи агітації референдуму.	106
Стаття 160. Підкуп виборця, учасника референдуму, члена виборчої комісії або комісії з референдуму	107
Стаття 161. Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної, регіональної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками. .	108
Стаття 162. Порушення недоторканності житла	109
Стаття 163. Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер	109
Стаття 164. Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей.	110
Стаття 165. Ухилення від сплати коштів на утримання непрацездатних батьків	110
Стаття 166. Злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування. .	111
Стаття 167. Зловживання опікунськими правами.	111
Стаття 168. Розголошення таємниці усиновлення (удочеріння)	111
Стаття 169. Незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння)	112
Стаття 170. Перешкоджання законній діяльності професійних спілок, політичних партій, громадських організацій	112
Стаття 171. Перешкоджання законній професійній діяльності журналістів	112
Стаття 172. Грубе порушення законодавства про працю	113
Стаття 173. Грубе порушення угоди про працю	113
Стаття 174. Примушування до участі у страйку або перешкоджання участі у страйку.	114
Стаття 175. Невиплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат.	114
Стаття 176. Порушення авторського права і суміжних прав	114

Стаття 177. Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію	115
Стаття 178. Пошкодження релігійних споруд чи культових будинків	116
Стаття 179. Незаконне утримування, осквернення або знищення релігійних святинь	116
Стаття 180. Перешкоджання здійсненню релігійного обряду	116
Стаття 181. Посягання на здоров'я людей під приводом проповідування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів	117
Стаття 182. Порушення недоторканності приватного життя	117
Стаття 183. Порушення права на отримання освіти	118
Стаття 184. Порушення права на безоплатну медичну допомогу	118

Розділ VI

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ

Стаття 185. Крадіжка	118
Стаття 186. Грабіж	119
Стаття 187. Розбій	120
Стаття 188.	120
Стаття 188 ¹ . Викрадення води, електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання	120
Стаття 189. Вимагання	121
Стаття 190. Шахрайство	122
Стаття 191. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем	122
Стаття 192. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою	123
Стаття 193. Незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї	123
Стаття 194. Умисне знищення або пошкодження майна	124
Стаття 194 ¹ . Умисне пошкодження об'єктів електроенергетики	124
Стаття 195. Погроза знищення майна	124
Стаття 196. Необережне знищення або пошкодження майна	125
Стаття 197. Порушення обов'язків щодо охорони майна	125
Стаття 197 ¹ . Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво	125
Стаття 198. Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного кримінально протиправним шляхом	126

Розділ VII
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ
У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 199. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, що існують у паперовій формі, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів	126
Стаття 200. Незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення.	127
Стаття 201. Контрабанда	127
Стаття 201 ¹ . Переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених, а також інших лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України	128
Стаття 201 ² . Незаконне використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги	129
Стаття 202.	130
Стаття 203.	130
Стаття 203 ¹ . Незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва	130
Стаття 203 ² . Незаконна діяльність з організації або проведення азартних ігор, лотерей.	130
Стаття 204. Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів	131
Стаття 205.	131
Стаття 205 ¹ . Підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб – підприємців.	132
Стаття 206. Протидія законній господарській діяльності	132
Стаття 206 ² . Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації	133
Стаття 207.	133
Стаття 208.	134
Стаття 209. Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом	134

Стаття 209 ¹ . Умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення	134
Стаття 210. Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням.	135
Стаття 211. Видання нормативно-правових актів, що зменшують надходження бюджету або збільшують витрати бюджету всупереч закону.	136
Стаття 212. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів).	136
Стаття 212 ¹ . Ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування	138
Стаття 213. Порушення порядку здійснення заготівлі металобрухту та операцій з металобрухтом	140
Стаття 214.	140
Стаття 215.	140
Стаття 216.	140
Стаття 217.	140
Стаття 218.	140
Стаття 218 ¹ . Доведення банку до неплатоспроможності	140
Стаття 219. Доведення до банкрутства.	141
Стаття 220.	141
Стаття 220 ¹ . Порушення порядку ведення бази даних про вкладників або порядку формування звітності	141
Стаття 220 ² . Фальсифікація фінансових документів та звітності фінансової організації, приховування неплатоспроможності фінансової установи або підстав для відкликання (анулювання) ліцензії фінансової установи	142
Стаття 221.	143
Стаття 222. Шахрайство з фінансовими ресурсами.	143
Стаття 222 ¹ . Маніпулювання на організованих ринках.	143
Стаття 222 ² . Маніпулювання на енергетичному ринку	144
Стаття 223.	144
Стаття 223 ¹ . Підроблення документів, які подаються для реєстрації випуску цінних паперів	145
Стаття 223 ²	145

Стаття 224. Виготовлення, збут та використання підроблених цінних паперів (крім державних цінних паперів)	145
Стаття 225.	146
Стаття 226.	146
Стаття 227. Умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції	146
Стаття 228.	146
Стаття 229. Незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару	146
Стаття 230.	147
Стаття 231. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю	147
Стаття 232. Розголошення комерційної, банківської таємниці або професійної таємниці на ринках капіталу та організованих товарних ринках	148
Стаття 232 ¹ . Незаконне використання інсайдерської інформації.	148
Стаття 232 ² . Приховування інформації про діяльність емітента.	149
Стаття 232 ³ . Незаконне використання інсайдерської інформації щодо оптових енергетичних продуктів	150
Стаття 233. Незаконна приватизація державного, комунального майна ..	151

Розділ VIII КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ

Стаття 236. Порушення правил екологічної безпеки	151
Стаття 237. Невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення	152
Стаття 238. Приховування або перекручення відомостей про екологічний стан або захворюваність населення	152
Стаття 239. Забруднення або псування земель	152
Стаття 239 ¹ . Незаконне заволодіння ґрунтовим покривом (поверхневим шаром) земель	153
Стаття 239 ² . Незаконне заволодіння землями водного фонду в особливо великих розмірах	153
Стаття 240. Порушення правил охорони або використання надр, незаконне видобування корисних копалин	154
Стаття 240 ¹ . Незаконне видобування, збут, придбання, передача, пересилання, перевезення, переробка бурштину	155
Стаття 241. Забруднення атмосферного повітря	155
Стаття 242. Порушення правил охорони вод	156

Стаття 243. Забруднення моря	156
Стаття 244. Порушення законодавства про континентальний шельф України	157
Стаття 245. Знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу	158
Стаття 246. Незаконна порубка або незаконне перевезення, зберігання, збут лісу.	158
Стаття 249. Незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом.	159
Стаття 250. Проведення вибухових робіт з порушенням правил охорони рибних запасів.	160
Стаття 251. Порушення ветеринарних правил	160
Стаття 252. Умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду	160
Стаття 253. Проектування чи експлуатація споруд без систем захисту довкілля.	160
Стаття 254. Безгосподарське використання земель.	161

Розділ IX

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Стаття 255. Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній.	162
Стаття 255 ¹ . Встановлення або поширення злочинного впливу	163
Стаття 255 ² . Організація, сприяння у проведенні або участь у злочинному зібранні (сходці)	163
Стаття 255 ³ . Звернення за застосуванням злочинного впливу	164
Стаття 256. Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності.	164
Стаття 257. Бандитизм	164
Стаття 258. Терористичний акт.	164
Стаття 258 ¹ . Втягнення у вчинення терористичного акту	165
Стаття 258 ² . Публічні заклики до вчинення терористичного акту	166
Стаття 258 ³ . Створення терористичної групи чи терористичної організації	166
Стаття 258 ⁴ . Сприяння вчиненню терористичного акту, проходження навчання тероризму.	167
Стаття 258 ⁵ . Фінансування тероризму.	167
Стаття 258 ⁶ . Перетинання державного кордону України з терористичною метою	168
Стаття 259. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності	169

Стаття 260. Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань	169
Стаття 261. Напад на об'єкти, на яких є предмети, що становлять підвищену небезпеку для оточення.	170
Стаття 262. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем	170
Стаття 263. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами	171
Стаття 263 ¹ . Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв	171
Стаття 264. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів.	172
Стаття 265. Незаконне поводження з радіоактивними матеріалами	172
Стаття 265 ¹ . Незаконне виготовлення ядерного вибухового пристрою чи пристрою, що розсіює радіоактивний матеріал або випромінює радіацію.	173
Стаття 266. Погроза вчинити викрадення або використати радіоактивні матеріали.	173
Стаття 267. Порушення правил поводження з вибуховими, легкозаймистими та їдкими речовинами або радіоактивними матеріалами.	173
Стаття 267 ¹ . Порушення вимог режиму радіаційної безпеки	174
Стаття 268. Незаконне ввезення на територію України відходів і вторинної сировини	174
Стаття 269. Незаконне перевезення на повітряному судні вибухових або легкозаймистих речовин	175
Стаття 270. Порушення встановлених законодавством вимог пожежної або техногенної безпеки	175
Стаття 270 ¹ . Умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства.	176

Розділ X

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ БЕЗПЕКИ ВИРОБНИЦТВА

Стаття 271. Порушення вимог законодавства про охорону праці	176
Стаття 272. Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою.	177
Стаття 273. Порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах.	177

Стаття 274. Порушення правил ядерної або радіаційної безпеки	178
Стаття 275. Порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд	178

Розділ XI
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ
ПРОТИ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ

Стаття 276. Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту	179
Стаття 276 ¹ . Здійснення професійної діяльності членом екіпажу або обслуговування повітряного руху диспетчером управління повітряним рухом (диспетчером служби руху) у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин	179
Стаття 277. Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів	179
Стаття 278. Угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна	180
Стаття 279. Блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства	180
Стаття 280. Примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків	181
Стаття 281. Порушення правил повітряних польотів	181
Стаття 282. Порушення правил використання повітряного простору	182
Стаття 283. Самовільне без нагальної потреби зупинення поїзда	182
Стаття 284. Ненадання допомоги судну та особам, що зазнали лиха	182
Стаття 285. Неповідомлення капітаном назви свого судна при зіткненні суден	182
Стаття 286. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами	183
Стаття 286 ¹ . Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння	183
Стаття 287. Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації	184
Стаття 288. Порушення нормативно-правових актів, норм і правил, що стосуються забезпечення дорожнього руху	185
Стаття 289. Незаконне заволодіння транспортним засобом	185
Стаття 290. Знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу	186
Стаття 291. Порушення чинних на транспорті правил	186

Стаття 292. Пошкодження об'єктів магістральних або промислових нафто-, газо-, конденсатопроводів та нафтопродуктопроводів.	186
--	-----

Розділ XII

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА МОРАЛЬНОСТІ

Стаття 293. Групове порушення громадського порядку	187
Стаття 294. Масові заворушення	187
Стаття 295. Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку	188
Стаття 296. Хуліганство.	188
Стаття 297. Наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого	189
Стаття 298. Незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини	190
Стаття 298 ¹ . Знищення, пошкодження або приховування документів чи унікальних документів Національного архівного фонду.	190
Стаття 299. Жорстоке поводження з тваринами.	191
Стаття 300. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію.	191
Стаття 301. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів	192
Стаття 301 ¹ . Одержання доступу до дитячої порнографії, її придбання, зберігання, ввезення, перевезення чи інше переміщення, виготовлення, збут і розповсюдження	193
Стаття 301 ² . Проведення видовищного заходу сексуального характеру за участю неповнолітньої особи	194
Стаття 302. Створення або утримання місць розпусти і звідництво	195
Стаття 303. Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією	195
Стаття 304. Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність.	196

Розділ XIII

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ ТА ІНШІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Стаття 305. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів.	196
---	-----

Стаття 306. Використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів	197
Стаття 307. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів .	198
Стаття 308. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем	198
Стаття 309. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту.	199
Стаття 310. Посів або вирощування снотворного маку чи конопель.	200
Стаття 311. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів.	200
Стаття 312. Викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем	201
Стаття 313. Викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням	201
Стаття 314. Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.	202
Стаття 315. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.	202
Стаття 317. Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів	203
Стаття 318. Незаконне виготовлення, підроблення, використання чи збут підроблених документів на отримання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів	203
Стаття 319. Незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин.	204
Стаття 320. Порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів .	204
Стаття 321. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, перевезення, пересилання, зберігання з метою збуту або збут отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів	205

Стаття 321 ¹ . Фальсифікація лікарських засобів або обіг фальсифікованих лікарських засобів	206
Стаття 321 ² . Порушення встановленого порядку доклінічного вивчення, клінічних випробувань і державної реєстрації лікарських засобів	206
Стаття 322. Незаконна організація або утримання місць для вживання одурманюючих засобів	207
Стаття 323. Спонування неповнолітніх до застосування допінгу	207
Стаття 324. Схиляння неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів	208
Стаття 325. Порушення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним хворобам та масовим отруєнням . .	208
Стаття 326. Порушення правил поводження з мікробіологічними або іншими біологічними агентами чи токсинами	208
Стаття 327. Заготівля, перероблення або збут радіоактивно забруднених продуктів харчування чи іншої продукції	209

Розділ XIV

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ, НЕДОТОРКАНОСТІ ДЕРЖАВНИХ КОРДОНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИЗОВУ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ

Стаття 328. Розголошення державної таємниці	209
Стаття 329. Втрата документів, що містять державну таємницю.	210
Стаття 330. Передача або збирання відомостей, що становлять службову інформацію, зібрану у процесі оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, у сфері оборони країни	210
Стаття 332. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України	210
Стаття 332 ¹ . Порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї	211
Стаття 332 ² . Незаконне перетинання державного кордону України	211
Стаття 333. Порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю . .	212
Стаття 334. Порушення правил міжнародних польотів.	212
Стаття 335. Ухилення від призову на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу. . . .	212
Стаття 336. Ухилення від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, на військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період. . .	213
Стаття 336 ¹ . Ухилення від проходження служби цивільного захисту в особливий період чи у разі проведення цільової мобілізації	213

Стаття 337. Ухилення від військового обліку або навчальних (спеціальних) зборів	213
---	-----

Розділ XV

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ АВТОРИТЕТУ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ОБ'ЄДНАНЬ ГРОМАДЯН ТА КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЖУРНАЛІСТІВ

Стаття 338. Наруга над державними символами	214
Стаття 339. Незаконне підняття Державного Прапора України на річковому або морському судні	214
Стаття 340. Незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій	214
Стаття 341. Захоплення державних або громадських будівель чи споруд	215
Стаття 342. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, приватному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	215
Стаття 343. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, судового експерта, працівника державної виконавчої служби, приватного виконавця	216
Стаття 344. Втручання у діяльність державного діяча	216
Стаття 345. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу	217
Стаття 345 ¹ . Погроза або насильство щодо журналіста	217
Стаття 346. Погроза або насильство щодо державного чи громадського діяча	218
Стаття 347. Умисне знищення або пошкодження майна працівника правоохоронного органу, працівника органу державної виконавчої служби чи приватного виконавця	219
Стаття 347 ¹ . Умисне знищення або пошкодження майна журналіста	219
Стаття 348. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця	220
Стаття 348 ¹ . Посягання на життя журналіста	220
Стаття 349. Захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника	220
Стаття 349 ¹ . Захоплення журналіста як заручника	220
Стаття 350. Погроза або насильство щодо службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок	221

Стаття 351. Перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради	221
Стаття 351 ¹ . Перешкоджання діяльності Рахункової палати, члена Рахункової палати.	222
Стаття 351 ² . Перешкоджання діяльності Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України	222
Стаття 352. Умисне знищення або пошкодження майна службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок.	222
Стаття 353. Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи	223
Стаття 354. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації	223
Стаття 355. Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань.	225
Стаття 356. Самоправство	225
Стаття 357. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження.	225
Стаття 358. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів.	226
Стаття 359. Незаконні придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації	227
Стаття 360. Умисне пошкодження або руйнування телекомунікаційної мережі.	228

Розділ XVI

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННО-ОБЧИСЛЮВАЛЬНИХ МАШИН (КОМП'ЮТЕРІВ), СИСТЕМ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ МЕРЕЖ І МЕРЕЖ ЕЛЕКТРОЗВ'ЯЗКУ

Стаття 361. Несанкціоноване втручання в роботу інформаційних (автоматизованих), електронних комунікаційних, інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних мереж	229
Стаття 361 ¹ . Створення з метою протиправного використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збут.	230
Стаття 361 ² . Несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації	230
Стаття 362. Несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах),	

автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї	231
Стаття 363. Порушення правил експлуатації електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку або порядку чи правил захисту інформації, яка в них оброблюється	231
Стаття 363 ¹ . Перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозв'язку	232

Розділ XVII

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

Стаття 364. Зловживання владою або службовим становищем	232
Стаття 364 ¹ . Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми.	234
Стаття 364 ² . Здійснення народним депутатом України на пленарному засіданні Верховної Ради України голосування замість іншого народного депутата України.	235
Стаття 365. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу.	235
Стаття 365 ² . Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги	235
Стаття 365 ³ . Бездіяльність працівника правоохоронного органу щодо незаконної діяльності з організації або проведення азартних ігор, лотерей.	236
Стаття 366. Службове підроблення	237
Стаття 366 ² . Декларування недостовірної інформації.	237
Стаття 366 ³ . Неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.	238
Стаття 367. Службова недбалість	238
Стаття 368. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою	238
Стаття 368 ² . Незаконне збагачення.	240
Стаття 368 ³ . Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми	241
Стаття 368 ⁴ . Підкуп особи, яка надає публічні послуги.	242
Стаття 368 ⁵ . Незаконне збагачення.	243

Стаття 369. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі	244
Стаття 369 ² . Зловживання впливом.	245
Стаття 369 ³ . Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань	246
Стаття 370. Провокація підкупу	246

Розділ XVIII

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ

Стаття 371. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою.	247
Стаття 372. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності.	247
Стаття 373. Примушування давати показання	248
Стаття 374. Порухення права на захист	248
Стаття 375. Постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови	248
Стаття 376. Втручання в діяльність судових органів	249
Стаття 376 ¹ . Незаконне втручання в роботу автоматизованих систем в органах та установах системи правосуддя	249
Стаття 377. Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного.	250
Стаття 378. Умисне знищення або пошкодження майна судді, народного засідателя чи присяжного	250
Стаття 379. Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язану із здійсненням правосуддя	251
Стаття 380. Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист	251
Стаття 381. Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист	251
Стаття 382. Невиконання судового рішення	252
Стаття 383. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення кримінального правопорушення	252
Стаття 384. Введення в оману суду або іншого уповноваженого органу	253
Стаття 385. Відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків	253
Стаття 386. Перешкоджання з'явленню свідка, потерпілого, експерта, спеціаліста, примушування їх до відмови від давання показань чи висновку	254
Стаття 387. Розголошення даних оперативного-розшукової діяльності, досудового розслідування	254

Стаття 388. Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації.	255
Стаття 389. Ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі	255
Стаття 389 ¹ . Умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості	256
Стаття 389 ² . Злісне ухилення особи від відбування адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт.	256
Стаття 390. Ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі	256
Стаття 390 ¹ . Невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або непроходження програми для кривдників	257
Стаття 391. Злісна непокора вимогам адміністрації установи виконання покарань	257
Стаття 392. Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань.	257
Стаття 394. Втеча із спеціалізованого лікувального закладу	258
Стаття 395. Порушення правил адміністративного нагляду.	258
Стаття 396. Приховування злочину.	258
Стаття 397. Втручання в діяльність захисника чи представника особи.	258
Стаття 398. Погроза або насильство щодо захисника чи представника особи.	259
Стаття 399. Умисне знищення або пошкодження майна захисника чи представника особи.	259
Стаття 400. Посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги	259
Стаття 400 ¹ . Представництво в суді без повноважень	260

Розділ XIX
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВСТАНОВЛЕНОГО ПОРЯДКУ
НЕСЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ
(ВІЙСЬКОВІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ)

Стаття 401. Поняття військового кримінального правопорушення	260
Стаття 402. Непокора	261
Стаття 403. Невиконання наказу	261
Стаття 404. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків	262
Стаття 405. Погроза або насильство щодо начальника	262
Стаття 406. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості	263

Стаття 407. Самовільне залишення військової частини або місця служби	263
Стаття 408. Дезертирство	264
Стаття 409. Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом	264
Стаття 410. Викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем	265
Стаття 411. Умисне знищення або пошкодження військового майна	265
Стаття 412. Необережне знищення або пошкодження військового майна	266
Стаття 413. Втрата військового майна	266
Стаття 414. Порушення правил поведження зі зброєю, а також із речовинами і предметами, що становлять підвищену безпеку для оточення	266
Стаття 415. Порушення правил водіння або експлуатації машин	267
Стаття 416. Порушення правил польотів або підготовки до них	267
Стаття 417. Порушення правил кораблеводіння	267
Стаття 418. Порушення статутних правил вартової служби чи патрулювання	267
Стаття 419. Порушення правил несення прикордонної служби	268
Стаття 420. Порушення правил несення бойового чергування	268
Стаття 421. Порушення статутних правил внутрішньої служби	268
Стаття 422. Розголошення відомостей військового характеру, що становлять державну таємницю, або втрата документів чи матеріалів, що містять такі відомості	269
Стаття 425. Недбале ставлення до військової служби	269
Стаття 426. Бездіяльність військової влади	270
Стаття 426 ¹ . Перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень	270
Стаття 427. Здача або залишення ворогові засобів ведення війни	271
Стаття 428. Залишення гинучого військового корабля	271
Стаття 429. Самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю	271
Стаття 430. Добровільна здача в полон	271
Стаття 431. Злочинні дії військовослужбовця, який перебуває в полоні	272
Стаття 432. Мародерство	272
Стаття 433. Насильство над населенням у районі воєнних дій	272

Стаття 434. Погане поводження з військовополоненими	272
Стаття 435. Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала та зловживання нею	272
Стаття 435 ¹ . Образа честі і гідності військовослужбовця, погроза військовослужбовцю	273

Розділ XX

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ МИРУ, БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ

Стаття 436. Пропаганда війни.....	273
Стаття 436 ¹ . Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської имволіки та пропаганда комуністичного та націонал- соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів	274
Стаття 436 ² . Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, гlorифікація її учасників	274
Стаття 437. Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни.....	275
Стаття 438. Порушення законів та звичаїв війни.....	275
Стаття 439. Застосування зброї масового знищення.....	276
Стаття 440. Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення.....	276
Стаття 441. Екоцид	276
Стаття 442. Геноцид.....	276
Стаття 443. Посягання на життя представника іноземної держави.....	277
Стаття 444. Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист	277
Стаття 445. Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала	277
Стаття 446. Піратство	277
Стаття 447. Найманство	278

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

Розділ I	279
Розділ II	280